

TISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
 Helyben házhoz hordva: Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 72 korona Egész évre 84 korona
 Negyedévre . . . 18 korona Negyedévre 21 korona
 Egyes szám ára 30 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 Nagyvárad, Szilágyi Dezsa-utca 5. Telefon: 2-63.
 A szerkesztőség kéziratok elvételéért és hirdetések elvételéért nem vállal felelősséget. Kiadóhivatalhoz intézendők.

A Nemzeti Tanács távirata a Tiszántúlnak.

Tegnap délelőtt a következő távirat érkezett a Nemzeti Tanácstól a Tiszántúl szerkesztőségéhez:
 Soron kívül kézbesítendő. Budapest 42. 3414. Szószám nincs. 31. 3-30 sn. m. hivatalos távirat.

A magyar nemzeti tanács átvette a kormányhatalmat. Az egész budapesti helyőrség és az államrendőrség nagy lelkesedéssel mellé állott. Minden vidéki várost felszólítunk, csatlakozzon azonnal az egyedüli törvényes kormányhoz, a Nemzeti Tanácshoz. Ez a távirat kiplakátirozandó.

A Magyar Nemzeti Tanács végrehajtó bizottsága.

A Nemzeti Tanács körtávirata a történelmi eseményekről.

Budapest, október 31. (Saját tudósítónktól.) A Nemzeti Tanács a következő körtáviratot intézte a törvényhatóságok első tisztviselőihez:

A Magyar Nemzeti Tanács közli, hogy Budapesten átvette a hatalmat. Egyetlen csepp vér nem folyt ki. A király gróf Károlyi Mihályt nevezte ki miniszterelnökké, a Nemzeti Tanács tagjaiból kormány alakult. A katonaság, munkásság, polgárság és a vidék felesküdt a Nemzeti Tanácsnak, Budapesten nyugalom van. A Nemzeti Tanács felhívja Magyarországot, hogy szent fegyelemmel, önfeláldozó nyugalommal őrizze meg a rendet. A személyi és életbiztonság megóvása a legnagyobb érdek, aki pusztít, rombol, a nemzet életét veszélyezteti. A Nemzeti Tanács a haza függetlensége és a béke szent érdekében parancsolja meg, hogy mindenki, nép és katonaság legnagyobb rendben, nyugalomban várja be a tanács utasításait.

A Magyar Nemzeti Tanács.

Egy táborba magyarok!

Olyan egyenes őszinteséggel, mint ahogy eddig minden alkalommal megmondottuk véleményünket az eseményekről, leszögezzük azt a tényt, hogy a Magyar Nemzeti Tanács, illetve az

abból alakult kormány rendelkezik ma az államhatalom szervei felett s azért, ha azt akarjuk, hogy e válságos, nehéz órákban megmentsük a magyar nemzetnek, ami megmenthető,

csatlakozzék mindenki a Magyar Nemzeti Tanácshoz.

Az események rohamosan következnek egymás után és azt kell cselekedni, amit az események kényszerítő parancsa előír; csak a célt nem szabad szem elől téveszteni: Magyarország megmentését.

A válság minden bonyodalmai közt az volt álláspontunk, hogy a nemzetnek egységesen kell fellépnie kifelé és befelé egyaránt. Legyen az bárki: csak egyesíteni legyen képes a nemzetet. Míg meg nem győződünk róla, hogy erre az egyesítő munkára gróf Károlyi Mihály és a vezetése alatt álló Nemzeti Tanács egyedül képesek, addig a haza érdekében állónak más megoldást találtunk volna. Ma azonban azt látjuk,

hogy a Magyar Nemzeti Tanácson kívül más, céltudatosan dolgozó központi szerv nincs. Ha erős központi hatalom nincs, a nemzet széthull. Minden hátsó gondolat nélkül levonjuk tehát az eseményekből a következtetést: egyesüljünk a haza megmentése érdekében valamennyien a Nemzeti Tanács vezetése alatt a Károlyi-kormány békeprogramja alapján.

A Nemzeti Tanács azt hirdeti, hogy képes lesz megalkotni a független, szabad, boldog Magyarországot. Ez célja valamennyiünknek. Négy és fél év szenvedései, gyötrelmei, megpróbáltatásai után itt az utolsó óra, amikor ha kéz kezét fog, ha minden ma-

gyar összetart, megvalósíthatjuk a nemzet 400 éves álmát. Ne legyen visszavonás, ne legyen különbség magyar és magyar közt. A Nemzeti Tanács hivatottnak érzi magát a vezetés átvételére. Kövessük valamennyien a nemzet megmentésére irányuló munkában.

Pártharcoknak, belső ellentéteknek nincs most ideje. A Nemzeti Tanács a háromszinű lobogót tüzte ki, a katonasapkákra a nemzeti kokárdát illesztette, ez alatt a jelvény alatt egyesülnünk kell mindnyájunknak. A Nemzeti Tanács egyes tagjainak közismert világnézete a miénktől több tekintetben lényegesen eltér; de egyben, hinni akarjuk, valamennyien egyetértünk: Magyarországot függetlenné, szabaddá kell tenni, népének meg kell adni a békét és a szebb és boldogabb jövő lehetőségét.

Ezeket igéri Károlyi-kormány, megadni csak akkor lesz képes, ha valamennyien támogatjuk. — Támogatjuk őszintén, tettekkel, de egyben véleményünk őszinte kimondásával is. A Nemzeti Tanács kormányának nagy

munkájában szüksége lesz arra, hogy pártkülönbség nélkül mindenki sorakozzék mögéje, de éppen a kivivott sajtószabadság követelménye, hogy a Nemzeti Tanács kormánya előtt se nemuljon el semmiféle őszinte szó.

Béke, törvény és rend: ezek legyenek az új korszak jelszavai. A törvény erejével oltalmazza meg az új éra a rendet és ez alapon hozza meg nekünk a régvárt igazi békét.

A tegnapi nagyváradai események különösen bizonyítják, hogy a mai időkben szükséges a rend megóvása. A független Magyarországért küzdünk, ehhez semmi szükség sincs arra, hogy ablak beverések, botrányok és köztársasági kiszólások legyenek. Az új rend legyen valóban rend, ne pedig belső villongás. A mint az átalakulás Budapesten békében ment végbe, úgy történjék vidéken is — és a vidék komoly magyar elemei adják meg biztositékát annak, hogy ez átalakulás magyar nemzeti szellemben fog végbe menni.

Csatlakozunk a Nemzeti Tanácshoz.

**

Károlyi Mihály gróf a miniszterelnök.

1848 izgalmas napjai ujulnak fel hatvá nyozva. Évszázad építette épületen most tesszik az utolsó simításokat. Magyarország teljes állami életét járja át a szociális gondolkodás kovásza, melyért különben már évtizedek óta folyik a harc.

A Pragmatica Sanctio láncolt Ausztriához, ám az utóbbi hetek eseményei a lehető legjobban bebizonyították ennek a helyzetnek a tarthatatlanságát s a négy és félesztendő vérözöne elhozta mindnyájunk álmát, a szabad független Magyarországot. Egy évezred keserves viharaitól számtalanszor meggyötört hazánk, mint a poraiból feléledt Phönix, új erővel száll fel, hogy az egész nemzet véréből, közreműködéséből, hazafiságától támogatva most kezdje meg az új korszak hatalmas perspektívájú életét élni.

Annak a nemzetnek, mely oly óriási áldozatot hozott a létéért, mint a magyar, joga van arra, hogy minden egyes tagja kivegye részét a köznek, az államnak életéből. Joga van arra, hogy ne mint ötödik kerék lógjon az állam szekerén, hanem a kötelesség és az állampolgári terhek viselése mellett irányítsa is azt úgy, hogy az a köznek a javára váljék.

A tegnapi sürgönyök hírül adták, hogy az uralkodó kinevezte gróf Károlyi Mihályt miniszterelnökké. Ezzel az aktussal az uralkodó maga sankcionálta a Károlyi-párt által vallott elveket. A népkormány ezzel megkezdte tényleges életét.

Jó honfiak ökö? Akarják szívvel-lelélekkel hazánk boldogságát, függetlenségét, demokratizálását és az ehhez vezető jogos, törvényes utakat? Igen, mi is akarjuk és küzdünk érte. Mert mi is e hazának vagyunk gyermekei. Hazánkkal élünk vagy pusztulunk.

Magyarnak a magyart meg kell értenie. Félre e történelmi időknöz nem méltó szórászhogatással és a párti szempontok alacsony lelkeségre valló hű latolgtatásával. Öseinkhez nem méltó rut sybarita vár lenénk, ha nem vennők ki mi is részünket e küzdelemből. Segítő, baráti jobbunkat nyujtuk. Megértéssel könnyen rá fogunk egymásra találni.

Nem, nem akarjuk, hogy hazánk Lengyelország sorsát kövesse és széthullva erőtlenül tengődjön, ezer éves multunk ezt nem

engedi. Egy célért, hazánkért dolgozunk és nincs ok arra, hogy ezt külön uton tegyük, tehát reátérünk az utra, melyet Magyarország apostoli királya szentesített a tegnapi napon, csatlakozunk a Nemzeti Tanácshoz. Csak egyre kérünk mindenkit, haladjunk, haladjunk, építsünk és ne romboljunk. A francia forradalom pusztításait is évek alatt sikerült csak helyreállítani.

Éljen az ilju, független, egységes Magyarország!

A független Magyarország első napja Nagyváradon.

Reggel 8 órakor a következő távirat érkezett a főispánhoz, Nagyvárad város polgármesteréhez, a törvényszék elnökéhez s az összes államhivatalok vezetőihez:

(Hivatalos távirat.) A Magyar Nemzeti Tanács átvette a kormányhatalmat. Az egész budapesti helyőrség és az egész államrendőrség nagy lelkesedéssel mellé állott. Minden vidéki várost felszólítunk, csatlakozzék azonnal az egyedül törvényes kormányhoz, a Magyar Nemzeti Tanácshoz.

A MAGYAR NEMZETI TANÁCS végrehajtó bizottsága.

Ezt a táviratot a főispán kinyomatta s nyomban plakátiroztatta. A városi tanács pedig nyomban ülésre ült össze, hogy a maga lelkes csatlakozásával hozza ezt a kiáltványt a város közönsége tudomására.

A városházán Jánossy Gyula főkapitány értekezletre hívta össze a rendőrség tisztviselőit és a személyzetet. Ismertette a budapesti eseményeket s hangsúlyozta, hogy eljött az ideje, ne legyen tovább a hatalmasok uszályhordozója a rendőrség. Felszólította a rendőrtisztviselőket és a személyzetet, hogy kövessék a budapesti rendőrség példáját. Az értekezlet egyhangú lelkesedéssel fogadta az indítványt. Jánossy Gyula főkapitány ezt bejelentette Gerő Ármin főkapitánynak, aki azt kívánta, hogy az egész tisztikar jelentse ezt ki, ami meg is történt. — A főkapitány erre megkérdezte:

— Mit kívánnak?

— Tisztelettel bejelentjük, hogy a Nemzeti Tanácshoz csatlakoztunk, a rend fentartása első kötelességünk s ezt ily módon érhetjük el legjobban.

A főkapitány erre kijelentette, hogy a választ a tanács elhatározása után adja meg. A rendőrtisztviselők erre kivonultak a szobából.

Délelőtt 9 órakor a nagyváradai ügyvédi kar számos tagja megjelent Balás Elemér törvényszéki elnöknel, Dr Nagy Mihály ügyvéd a következő beszédet intézte az elnökhöz:

— Tekintettel a rohanó történelmi eseményekre, a nagyváradai ügyvédek elhatározták, hogy tárgyalásokat nem tartanak. Kérjük ennél fogva az elnök urat, értse meg a nagy történelmi idők parancsát és rendeljen el törvényszünetet.

Balás Elemér kijelentette, hogy az ügyvédi kar kérését megérti, méltányolja és teljesíti. Nem csupán a járásbírósnál és a törvényszéknél, de az egész törvényszék elrendeli bizonytalan időre a törvényszünetet.

Kérte az ügyvédek, hogy e nagy napokban pártkülönbség nélkül egyesüljenek.

A törvényszék birói kara és kezelő személyzete a munkát megszüntette. A királyi táblán csupán Kepes L. Miklós kuriai bírótárgyalt.

Az ügyvédek 10 órakor a törvényszéki palota vesztibüljében gyűltek össze, ahol rögtönzött értekezletet tartottak, amelyen a radikális ügyvédek kivül dr Medvigy Gábor, dr Papp Károly és dr Imrik Gusztáv is részt vett. Az ügyvédek elhatározták, a kamarának indítványozzák, hogy csatlakozzék a Nemzeti Tanácshoz. Az indítvány előterjesztésével dr Perczel Adolfot bízták meg.

Dr Thury Kálmán az ügyvédi kamara elnöke a kamara tagjait állásfoglalás céljából szombat délelőtt 10 órára ülésre hívta össze.

A helybeli katonaság csatlakozása.

A 70. gyalogezred két kiküldötje; Ambrinác főhadnagy és Aranyicki tizedes jelentek meg Rimler polgármesternél. Ambrinác főhadnagy így szólt:

Polgármester ur!

A 70 ik gyalogezred ma táviratban üdvözölte a Magyar Nemzeti Tanácsot. Örömmel vesszük tudomásul a magyar nép felszabadulását és mielőtt hazánkba visszatérnénk, kérjük a polgármester urat, hogy egy magyar és egy horvát zászlót bocsásson rendelkezésünkre. Éljen a szabad és független Magyarország! Éljen a szabad és független Horvátország! Együttel kérjük, hogy a 70 ik gyalogezred fegyvernélkül hazatérhessen.

A polgármester közömbös szavakat mondott nekik, de a tanács tagjai lelkesen üdvözölték a két megbízottat, kiknek Kószeghy József főmérnök két zászlót adatott, egyet pedig Öörny Gyula építész készítette, kivágva a magyar zászlóból a zöld stráfot s egy kéket varratva helyére.

A négyes honvédek tisztikara *Obrincák* István ezredes vezetésével megbeszélést tartott, amelyen a tisztek állásfoglalásáról tanácskoztak. Megvárják a honvédkerületi parancsnokság intézkedését, addig is a rend fenntartásáért kezességet vállalnak.

Megalakult ezenkívül a katonatanács is.

Délben 12 órakor a munkásbiztosító pénztár helyiségéből hatalmas menetben vonultak fel a polgárok, katonák — száz és száz tiszt — a Bémer-terre.

Nagy Endre tartott beszédet a néphez:

— Az eddigi forradalmak csecsemő-forradalmak voltak; most ősszel, mikor a gyümölcs lehull a fáról, született meg az erős, izmos, ifju tettekész forradalom. Véget ér a vérengzés. Hazajönnek testvéreink a frontról s egy új szép Magyarországot kell találniuk. Tegyük esküt a magyar köztársaságra!

Percekig tartó éljenzés szakította félbe Nagy Endrét s a tömeg felesküdt a köztársaságra.

A jelenlevő tisztek és katonák erre gyors egymásutánban letépték a K belső rozettát a csákóról s helyébe nemzetiszínű kokárdát tűztek.

Ezután dr. Katz Lipót állott fel szólásra, aki ismertette a helyzetet és kijelentette, hogy a vezetést az uralkodó osztálytól át kell venni a néphez és a katonaságnak. Dr. Nagy Mihály a radikális polgárság nevében üdvözölte a polgárokat és a katonákat, majd dr. Ágoston Péter honvédzászlós emelkedett szólásra és vázolta az új forradalmi helyzetet. Tudatta a katonákkal, hogy nem elég lelkesedni, hanem megfontoltan és meggondoltan a magyar köztársaság mellé kell állani. Aki odaáll az új Magyarország harcossainak sorába, annak az utolsó csepp véréig kell védeni a demokráciát. Mi nem akarunk egy néppel sem háboruban élni, hanem testvér kezét nyújtunk a horvátoknak, a szerbeknek, a tótoknak és románoknak. Ezután lelkesedés közben feleskettette a tiszteket és az ott levő legénységet a magyar köztársaságra.

A tisztek kihúzták kardjaikat és úgy tették le a lélekemelő új esküt. Azután Gera tüzérhadnagy szólalt fel, aki a tüzerek csatlakozását jelentette be.

Végül dr. Perczel Adolf hatalmas beszédben hangoztatta, hogy a rendet fenn kell tartani, mert aki zavart okoz és bujtogat, az a nép ellensége. A munkások és katonák gondoskodnak a rend fenntartásáról.

Ezután a honvéd és a tüzértisztek bejelentették, hogy a Nemzeti Tanácshoz csatlakoznak.

*

A várban a 70-ik ezred kitűzte a magyar és horvát nemzeti zászlót.

*

Biharmegye tisztviselőit Baranyi András főjegyző hívta össze értekezletre, amelyen kimondották, hogy csatlakoznak a Nemzeti Tanácshoz.

Az újságírók szabadszervezete férfias határozatban kimondta, hogy a Nemzeti Tanács eszméit szolgálja és támogatja. Ma az újságírók, a nyomdai munkások, a kiadók és a kiadóhivatali tisztviselők együttes gyűlésen manifesztálják a nagyváradi sajtó elhatározását. A magántisztviselők Kerekes Manó tanár hatalmas beszédére kimondták csatlakozásukat a tanácshoz.

Este 6 órakor sok tízezer ember gyűlt össze a Szent László-terren s mámoros lelke

sedéssel hallgatta a városháza erkélyéről elhangzó beszédeket. Dutka Ákos a Nemzeti Tanács programját ismertette, kis gyufaszálak világossága mellett olvasva fel a hatalmas programot. Utána Nagy Mihály dr., Katz Béla dr., Grósz Menyhért dr., Ágoston Péterné, egy katonatiszt, Biró Márk és Kovács Sándor tartottak izzó lelkesedést keltő beszédeket.

A tömeg ezután a színház elé vorult s ott Nagy Endre beszélt hatással, majd Székely László szavalta el a Talpra magyar ifju tüzzel és nagy hatással. — Aközön-ség itt is a Himnuszt, Szózatot, a Kossuth nótát énekelte.

A kereskedők és iparosok a Nemzeti Tanács mellett.

A nagyváradi Kereskedelmi és Iparkamara elnöke tegnap délután együttes ülésre hívta össze úgy a kereskedő, mint az iparososztályt. Az ülésen a kamarai tagokon kívül igen sok bankigazgató és kereskedő vett részt.

Dr. Moskovits József elnök kötelességének tartotta, hogy összehívja az ülést a nagy nemzeti események alkalmából. Örömmel vette az értesítést minden magyar ember, hogy a Nemzeti Tanács vette át az ország kormányzását, amely az ország függetlenségét és önállóságát megvalósította. Előtünk egy veszített csata, százezrek véreztek és nem tudták, miért. Megalakult a Magyar Nemzeti Tanács, hogy kivívja Magyarország függetlenségét és önállóságát s megvetette alapját, hogy az annyira szükséges békés munkát folytathassuk és a nemzet nagyságát biztosítsuk. Felkéri dr. Oláh Béla kamarai titkár a határozati javaslat előterjesztésére.

Dr. Oláh Béla titkár a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

A nagyváradi Kereskedelmi és Iparkamara együttes osztályülése egyhangú határozattal ünnepélyesen kimondja, hogy a Budapesten megalakult Magyar Nemzeti Tanácshoz csatlakozik, e tanács határozatainak magát aláveti és autonóm hatáskörében kizárólag a Nemzeti Tanács határozatainak és rendeleteinek végrehajtásához nyújt segédkezt.

A javaslatot, amelyet zajosan megéljeneztek, a kamarai titkár hosszabban indokolta s végül indítványozta, hogy azt küldjék meg a Magyar Nemzeti Tanácshoz és a társ kamaráknak.

Schwartz Izidor oszt. elnök a kereskedő osztály nevében örömmel fogadja el a határozati javaslatot.

Sztarill Ferenc szintén örömmel fogadja el a határozati javaslatot, amelyhez az iparos osztály nevében hozzájárul.

Dr. Popper Ákos a Kereskedelmi Csarnok nevében csatlakozik a határozati javaslatához.

Czeglédy Jeremiás az ipartestület nevében hálás köszönetet mondott a gyűlés összehívásáért az elnöknek. A határozati javaslatot elfogadja.

Dr. Grósz Menyhért (Taps) szerint a taps nem neki, hanem az eszmének szól, amelyért négy évtized óta harcolnak s most beteljesül. Lelkesedéssel csatlakozik a bemutatott határozati javaslatához.

Táray Sándor: E történelmi pillanatnak sulya lesz s talán ezt érezni is fogják. (Vál-

lajjuk! kiáltások.) Ő is ezekhez tartozik. Indítványt tesz, hogy ezen gyűlésről jegyzőkönyveket vegyenek fel s azt küldjék meg a Nemzeti Tanácshoz és a Társ kamaráknak.

Dr. Moskovits József azzal zárja be a gyűlést, hogy azzal oszoljanak szét, miszerint nincs erő és akarat, amely megakadályozza, hogy a megkezdett uton haladjunk az ország boldogulása felé.

A jogászok gyűlése.

A nagyváradi kir. kath. jogakadémia ifjusága délután 2 órakor tartotta első értekezletét.

Fráter József korelnök röviden vázolta az értekezlet célját: a nagyváradi főiskolai diáktanács megalakítását. Többek hozzászólása után kimondták az öttagú diáktanács illetve az öttagú ügyvezető bizottság megalakítását.

Ezután elhatározták, hogy a gyűlés permanenciában marad s a továbbiakra nézve öt órakor határoz.

Öt órakor ismét nagy számban gyűltek össze a Kath. Körben a váradi jogakadémia polgárai, kikhez az összes Nagyváradon tartózkodó főiskolai ifjak csatlakoztak.

A gyűlésen a további programot állapították meg.

Első sorban kimondták, hogy a nagyváradi egyetemi polgárság csatlakozik a budapesti diáktanácshoz s állásfoglalásához s a nemzeti tanácsot elismeri s rendelkezési alá veti magát.

A jogásziljúság végrehajtó bizottságának hivatalos helyiségül a Városi Kávéházat állapította meg az értekezlet.

Álláspontjának az esti népgyűlésen adott kifejezést, ahova testületileg vonult ki s szónokát, Kovács Árpádot küldte ki, aki nagyéljenzések közepette tartotta meg tüzzel teli beszédét, kijelentve, hogy a nagyváradi egyetemi polgárság mindig a független, szabad Magyarországnak harcosa kíván maradni s jöjjön bármi, ők mindig készek lesznek a magyar haza függetlenségét utolsó csepp vérükig megvédelmezni.

A nagyhatású beszéd után a néppel a Kossuth nótá hangjai mellett a Szigligeti színház elé vonult az egyetemi polgárság, ahol Székely László joghallgató elszavalta nagy hévvel Petőfi Talpra magyarját.

*

A nagyváradi jogász és egyetemi polgárság ma, pénteken délután 2 órakor ismét gyűlést tart a Kath. Körben, melyre az összes főiskolai hallgatót tekintet nélkül hovatartozóságukra, ezennel meghívja a Nagyváradi jogász és egyetemi ifjuság végrehajtó bizottsága.

A városi tanács csatlakozása.

Már a kora délutáni órákban rendkívül mozgalmassá vált a városháza. A Nemzeti Tanács végrehajtó bizottsága táviratot intézett a polgármesterhez, amelyben értesíti a várost, hogy az ország kormányát átvette s a várost csatlakozásra hívja fel és táviratának tartalmát falragaszokon kéri közétenni.

Dél előtt 10 órakor Rimler Károly polgármester rendkívüli tanácsulást hívott össze, amelyen az összes tanácsstagok résztvettek.

Rimler Károly polgármester vázolta a

magyar nemzet jövőjére kiható nagy eseményt s felolvasta a Nemzeti Tanács végrehajtó bizottságának fentebb vázolt táviratát.

A tanács egyhangulag a következő határozatban fejezte ki hozzájárulását a Nemzeti Tanácshoz:

Nagyvárad törvényhatósági joggal felruházott város tanácsa egyhangú lelkesedéssel elhatározza, hogy csatlakozik a Nemzeti Tanácshoz, a Nemzeti Tanács felhívását közzé teszi, erről a Nemzeti Tanács végrehajtó bizottságát értesíti. Megbízta a város polgármesterét, hogy a törvényhatósági bizottságnak 24 órán belül leendő összehívásáról gondoskodik. Jelen elhatározásáról a város közönségét a közrend és köznyugalom megtartására való figyelmeztetéssel felhívás útján értesíti, a rend és köznyugalom biztosítása céljából a katonai parancsuoksgokkal, a város polgármestere és rendőrfőkapitánya útján haladéktalanul érintkezésbe lép. Végül ugyanezen célból fegyveres polgárőrség szervezését tartja szükségesnek, melyet saját hatáskörében a rendőrség és csendőrség jogkörével felruház, s ezen polgárőrségnek megszervezésére a város rendőrfőkapitányát felkéri, a polgárőrségre való belépésre pedig a város polgárságát a kibocsátandó hirdetményben felhívja.

A tanács ülés után nyomban felhúzták a nemzetiszínű zászlót a városház oromára.

A tanács határozatához képest Rimler Károly polgármester a következő hirdetményt adta ki:

Nagyvárad népéhez!

A magyar Nemzeti Tanács értesítette a város tanácsát, hogy a kormányhatalmat átvette és felszólította a városi hatóságot a csatlakozásra.

Nagyvárad város tanácsa a mai válságos időkben Magyarország jövőjét csak úgy látja biztosítva, ha az ellenséges invázió leverve lesz, s az inséget a rögtönös béke és erőteljes demokrácia váltja fel.

A Nemzeti Tanács ezt a programot akarja megvalósítani s a magyar nép kívánságainak kielégítésével akarja a rendet, a biztonságot és szabadságot biztosítani.

A város tanácsa csatlakozik a programhoz, a magyar nemzeti tanácsot elismeri és hazafias munkájában támogatja. — Minthogy pedig a város megillető önrendelkezési jog letéteményese a város képviselő-testülete, ennél fogva a város tanácsa rendkívüli közgyűlést hívott egybe, hogy a törvényhatósági bizottsággal a további egyetértő munkában megállapodjék. Sorsunk attól függ, hogy akkor, amidőn minden oldalról ellenség fenyeget, mennyire tudjuk a benső rendet fenntartani, a személy- és vagyonbiztonságot megővni.

Ezért a város tanácsa minden lehető intézkedést megtesz, hogy a város lakosságát minden rendzavarástól megővje.

A béke és szabadság ellensége az, aki most veszélyezteti a közrendet.

Felszólítja azért a város tanácsa a város közönségét, támogassa nagy nemzeti kötelességünk teljesítésében, csatlakozásával adjon erőt a hatóságnak lelkes főrekvései megvalósításához sorakozzék zászlónk alá, melyre a béke, a függetlenség, a szabadság, a nemzeti becsület van felírva.

Nagyvárad város tanácsa, 1918. évi okt. hó 31-ik napján tartott ülése.

A városi tanács nevében:

Rimler Károly sk.
polgármester.

A tisztviselők helyi tanácsa.

Délután 4 órakor a tisztviselők százai gyűltek össze Nagyvárad város székházának dísztermében. A városi tisztviselőknél és tisztviselőknél kívül nagy számban jelentek

meg a megyei, igazságügyi, pénzügyi, posta- és vasuti tisztviselők és tisztviselőnk, tanárok, tanítók, tanítónők és más tisztviselők. A nagyterem zsufolásig megtelt s még a folyosón is sokan voltak.

Jánossy Gyula főkapitányhelyettes nyitotta meg az ülést. Vázolta a nemzet életében beállott korszakalkotó nagy változást. Majd felkérte Antal Sándort, hogy az ülés elé terjesztendő határozati javaslatot ismertesse.

Antal Sándor izzó beszédben rámutatott a tisztviselők eddigi helyzetére s méltatta a beállott nagy eseményeket, amelytől várjuk és reméljük az ország boldogulását és a tisztviselők jobb helyzetét. Ezután előterjesztette a következő határozati javaslatot, amelyet zúgó éljenzéssel fogadtak:

Nagyvárad város köztisztviselő polgárai ezer éves Magyarország legnagyobb ünnepén az önálló Magyarország első napjain kimondják, hogy elfogadják a nagy Nemzeti Tanács 12 pontját. Magukat mindenben a Nemzeti Tanács rendelkezésére bocsátják.

Elismerik a megalakuló helyi tanácsot, mint a magyar Nemzeti Tanács által meghatalmazott hatóságot és mindenben alárendelik magukat a helyi tanács utasításainak.

A gyűlésen résztvevő állami, megyei és városi tisztviselők egy egy bizottságot küldenek ki és kijelölik azokat a polgárokat, akiket a helyi tanácsba óhajtanak beküldeni.

Már most felkéri a helyi tanácsot, hogy a közrend fenntartása érdekében a legrövidebb idő alatt tegye meg a szükséges lépéseket. Éljen a szabad, független magyar közársaság!

Dr Oláh Béla kamarai titkár nagy tetzés mellett igen szép beszédet tartott szintén a nemzet ezen örömnepének méltatásával.

Az ülés végére a Munkás-Otthonból a munkások ezrei nemzeti és vörös zászlók alatt a városház elé vonultak, ahol kihirdették az összesereglett tömegnek a tisztviselők gyűlésén elfogadott határozati javaslatot.

A községtanács ma alakul meg. Terv szerint 100 tagja lesz, elnökekül Ágoston Péter drt emlegetik.

Geró Ármin főkapitány csatlakozott a „Nemzeti Tanács“-hoz.

A mai „Uj Nagyvárad“-nak az a közlése, hogy én a rendőrtisztviselőknél a Nemzeti Tanácshoz való csatlakozásomat nem vettem tudomásul, téves, mert a bejelentést igenis tudomásul vettem és közöltem a tisztviselőkkel, hogy a rendőrség ezen állásfoglalását, melyhez én is csatlakozom, az éppen összehívott tanácsülésben bejelentem.

Kötelességem — mondám — ezt a tanácsnak bejelenteni, mert a városi rendőrség nem képez különálló intézményt, hanem a városi szervezeti szabályrendelet értelmében csak egyik szerve a tanácsnak és a városi igazgatásnak.

Kérem e soraim szíves közlését.
Nagyvárad, 1918. okt. 31.

Geró Ármin s. k.
főkapitány.

A 48-as függetlenségi párt állásfoglalása.

A 48-as függetlenségi párt választmánya tegnap kimondotta csatlakozását a Nemzeti Tanácshoz.

A Nemzeti Tanács kiáltványt intézett a katonasághoz.

Budapest, okt. 31. (Saját tudósítónktól.) Budapestről jelentik: A „Nemzeti Tanács“ tegnap este plakátokon hívta fel a katonaságot a közreműködésre. Ezt a hír szerint a vidékre repülőgépekről fogják szórni.

A kiáltvány szövege:

Katonák!

A Magyar Nemzeti Tanács mozgalma fényes diadalt aratott. — Gróf Károlyi Mihály vezetése alatt népkormány alakult. Magyarország népe! Katonák! Polgárok! Munkásság! A népkormány kezébe vette Magyarország hatalmát!

Megmozdult a nép és a hatalmas megmozdulásnak óriási eredménye lett.

Magyarország hatalmasai egész polgári és katonai hatalmukat átadták a Nemzeti Tanácsnak. Magyarország teljes katonai és polgári hatalma ma a Nemzeti Tanács elnökének, Károlyi Mihálynak a kezében van.

Katonák! A katonaság és a polgári közgazgatás szerveivel a magyar népkormány elnöke rendelkezik.

A Magyar Nemzeti Tanács e hatalmas nemzeti győzelme alkalmával üdvözli Magyarországot népet, a magyar demokrácia és világbéke szent nevében. Felkéri az ország népet, hogy térjen vissza a munkához. További munkabeszűntetésre nincs szükség.

Katonák! Térjete vissza kaszárnyáitokba és ott várjátok be a magyar népkormány utasításait, amelyek meghozzák számotokra a jogot és békét.

A Nemzeti Tanács felelős a magyar nemzeti vagyonért. — Rendzavarástól mindenki tartózkodjék.

A Nemzeti Tanács méltóságos nyugalomra kéri a népet

Gróf Károlyi Mihály
és a Nemzeti Tanács tagja.

A király üzenete a Nemzeti Tanácshoz.

Budapest, október 31. (Saját tudósítónktól.) A Magyar Távirati Iroda jelenti: Biró Pál miniszterelnökségi osztálytanácsos ma délelőtt megjelent a Nemzeti Tanács előtt s József főherceg megbízásából átadta a király üzenetét, amely szerint a király gróf Károlyi Mihályt Magyarország miniszterelnökévé nevezte ki.

Uj főkapitányt kapott Budapest.

Tegnap reggel 9 óra tájban P. Abraham Dezső dr országgyűlési képviselő és Hatvani Lajos báró a Nemzeti Tanács képviselőjében a főkapitányságra mentek, ahol a főkapitány vezetésével a rendőrség fogadta őket. A kiküldöttiek közölték a főkapitánynyal, hogy bár az egész rendőrség élén ő is kifejezte a csatlakozását a Tanácshoz, a Tanács egyelőre Sándor László főkapitány további szolgálatára nem reflektál és helyébe

* Zongora és énekórákra beiratkozni lehet naponta d. e. 12 óráig. Előkészíték a Zeneakadémiára és énektanítói tanfolyamra. Tisztelettel *Lamprecht Mici*, az Országos M. Kir. Zeneakadémián államilag képesített okl. ének- és okl. zongora-tanítónő, Arany János-utca 4. Ugyanott új zongora vagy pianino eladó, esetleg bérbeadó.

VILLAMOS VASALÓK és FŰZŐK megérkeztek, remekszép üvegcsillárok mindennemű villamos vezetékek és égők legolcsóbb napiárban szereltetnek
STERN VILLAMOS VÁLLALATA
Szt.-János-u. 20. Telefon 556.

Haltenberger Vilmos kelmefestő és vegytisztító gyárának második számú felvételi üzlete, **Szent László-tér, Dell'ortó cég mellett.** Vállal minden szakmájába tartozó munkát, elsőrendű kivitelben, mérsékelt áron.

Legújabb fűzőket legolcsóbban **Kesztenbaum Juliskánál** lehet beszerezni. Rákóczi-ut, (Korona gyógyszerár mellett) Telefonszám: 827.

Leibchenek félárban!

Színház.

A színház műsora:

Péntek: II. József császár.
Szombat délután: Leányvásár.
Szombat este: II. József császár.
Vasárnap délután: Szobalány.
Vasárnap este: Hejehuja báró.

II. József császár. Aktualitása a Habsburg-drámának a hazafas tüntetések egész sorozatát váltotta ki a lelkesült közönségből. Ezt a darabot mintha az ujjászületett önálló Magyarország első ünnepnapjára irták volna. Taps és lelkesedés a nagyszerű darab sikere, lelkesedhetik rajta minden jó magyar.

MOZI.

Nagy szenzáció az Apollóban. Ma este nagyszerű filmujdonságot fog színre hozni az Apolló. A Vampir című rendkívül érdekes és a nemzetközi filmpiacon különös keresletnek örvendő drámát mutatja be. A Vampir misztikus bűnügyi regény, egy kém sorsának izgató története. A film mint látványosság is elsőrangú. A téma új és irodalmi értéket jelent. Kiváló dán színészek pompás alakítása fog nagy feltűnést kelteni. A kiegészítő műsor is fényes szenzáció. Az előadások este 6, 7 és 9 órakor kezdődnek.

* Fényes új műsor premierje lesz ma az Urániában és a Vigadó mozgószínházban. A Fekete Jolán címmel gyönyörű és mélyen megható népdráma bemutatására várja a két népszerű mozi a közönséget. Egy bájos falusi leány, tapasztalatlan teremtés s egy grófi világi szerelmének megkapó drámáját

tárja elénk a film s egymást követő forró jelenetek fokozott izgalmat keltenek. Az előadásokat mindkét moziban 5, 7 és 9 órakor kezdik.

URÁNIA mozgószínház	MA Fekete Jolán. Este 7 órai kezdettel.
----------------------------	--

Főszerkesztő: **Dr. KRÜGER ALADÁR.** Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY**
Kiadótulajdonos: Szent László-nyomda r.-t.

Árverési hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy az a 32 darab, átlag 7 hektóiteren aluli, összesen 46 Hl. ürtartalmu, tölgyszőlőből készült, használt, de jó állapotban levő transport hordó, amelyet Goldstein Mayer fehérgyarmati lakos, Mermerstein Fülöp szatmári lakostól megvett, ezen vevő késedelme folytán, 1918. november hó 4-én délután 3 óra 30 perckor, a székelyhídi vasuti állomáson, ahol a hordók jelenleg vannak, az árveréskor leendő állapotban, a legtöbbet ígérők azonnali készpénzfizetés mellett nyilvános árverésen el fog adatni. Vevő tartozik az árut a helyszínén azonnal átvenni s a vételi illetéket leróni. Székelyhid, 1918. október 29.

Dr. Stettner János
kir. közjegyző.

Árverési hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy az a körülbelül 345 hl. tisztán lefejtett, víz- és szagmentes, garantált 9% Mallingand fokos, 1917. évi termésű szentjohi bor, hordók nélkül, amelyet Neuman S. és Társa szatmári cégtől Jakab Antal megvett, az eladó cég kérelmére, a késedelmes vevő terhére és veszélyére, Székelyhídon, hivatali helyiségben, 1918. november 4-én délután 2 órakor tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett el fog adatni.

A bort vevő tartozik 24 óra alatt saját hordójába áthuzatni. Az így megtöltendő hordókat az eladó saját költségén a Székelyhídi vasuti állomáshoz szállíttatja. A vevő a vételáron felül a vételi illetéket is fizeti, s a bort az árverés befejezésekor nyomban átvenni köteles.

Érdeklődők a bort Kohn Sámuel székelyhídi lakos utján előzőleg megtekinthetik, abból mintát vehetnek. Árverési szándékozók tartoznak 20000 korona bantóényt az árverés megkezdése előtt kezemhez letenni. Ha a vevő a fentírt feltételek valamelyikét megszegi, bantópénzt elveszti s az árverést nyomban újból megtartom.

Székelyhid, 1918. október 29.

Dr. Stettner János,
kir. közjegyző.

Több kisebb nagyobb bérház

ELADÓ.

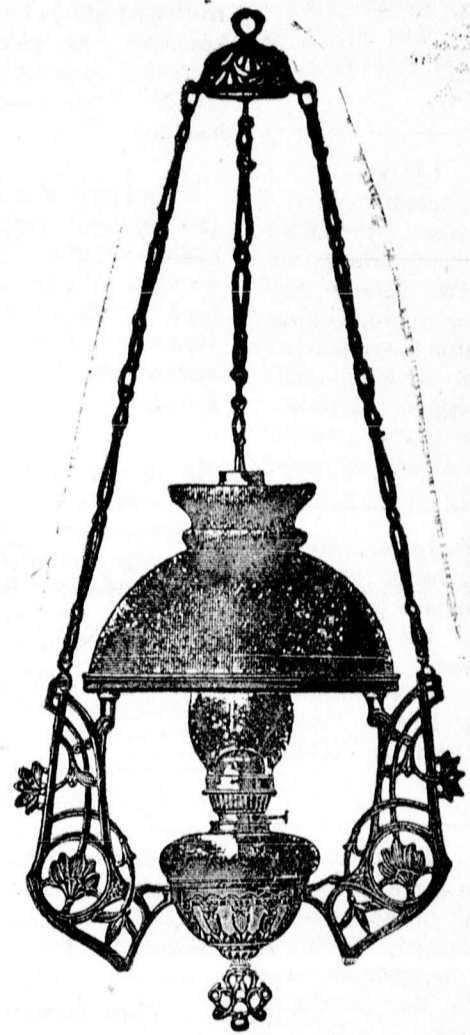
A vételhez szükséges jelzálogkölcsonöket előnyös feltételek mellett bonyolítja le a

Nagyvárad Takarékpénztár
Teleky-utca 2. sz.

APOLLÓ mozgószínház	MA A vámpir. Előadások kezdete hétköznap 5, szombat, vasár- és ünnepnap délután 3 órakor.
----------------------------	--

VIGADÓ mozgószínház	MA Fekete Jolán. Este 7 órai kezdettel.
----------------------------	--

HETI ÁRJEGYZÉK:

- Teáskészlet színes tálcával 40.-
- Kávékészlet 40.-
- Feketekávé készlet színes tálcával 40.-
- Mosdókészlet finom majolika sz. felsz. 80.-
- Főző lábasok tűzálló 6.-
- Főző fazék tűzálló 5, 6, 7, 8, 9, 10.-
- Befőtteskészlet finom aranyozással felsz. 40.-
- Függőlámpa csigás felszerelve 60.-
- Falitűkör színes aranyozással 40.-
- Ebédőkészlet sz. aranyozással 6 szem. 300.-
- Ebédőkészlet színes finom minátval 100 részec, t-áskészlettel együtt 500.-

Diszmiáruk, majolika disztárgyak, valódi cobald diszmiáruk, terakotta figurák, chinaezüst és alpacca ezüst áruk legnagyobb választékban.

Képkerekezés, ablaküvegezés. Eladás nagyban és kicsinyben. Árak viszonteladónak is érvényesek.

KOMLÓS TESTVEREK
üveg, porcellán, lámpa és diszmiáru nagy gyári raktára Nagyvárad, Hlatky Endre (Zöldfa-u.) utca 13.
Telefon 3-72. Telefon 3-72.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Minden szó ára 20 fillér, vastagabb betűvel 40 fillér. Legkisebb apróhirdetés ára 2 korona. Apróhirdetések díja előre fizetendő.

Fajbelga
húsnyalak eladók. Iklódpuszta. Telefon 495.

Elveszett
csürhére járó egyéves szőke koca-malac, nyomra vezető 20 korona jutalomban részesül Wallner Ferenc fodrásznál, Kolozsvári-utca 36.

Francia
és olasz nyelvet felelőséggel tanít intelligens urileány Lukács György-utca 34.

Likőr
és rumkomposztók, Chartreuse, Benediktiner, Allasch, Meggy stb. essentia. Törköly, Szilvórium, Seprő, Cognac-kivonatok használati utasítással a legfinomabb minőségben kaphatók: Farkas István „Apolló” drogeriában, Nagyvárad.

Poloskairtó
Noksin biztos, kipróbált, megbízható poloskák iratására. Kis üveg 4 K, középvég 8 K, nagy vég 14 K. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában, Rákóczi-ut 7-B.

Pemete
és hársfamézscukorka elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiváló hangtisztító, oldó hatása. Egy csomag ára 1 korona. Kapható Németh Pál Aranykereszt gyógyszer-tárában, a városháza mellett.

Tavaszi
szepiők, májfoltok, bőrvörösség, kiütés, mitesszerek ellen biztos az IPO-krém. Ára 5 kor. és szappan Vióra átmosó ára 6 korona. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában, Rákóczi-ut 7-B.

Egy borotva valódi solingeni ezüstacél 12 kor.

Egy nagy tartós szobaseprű erős fanyéllal 7-50 K. Piaci táskák 7 K-tól feljebb minden árban kaphatók.

Ruhafesték
feltétlen jó minőség csomagja 50 fillér. kipróbált finomabb minőség 70 fillér. **Viszonteladónak 100 csomag vételnél 60 százalékos engedmény.** Kapható a „BÉKA”-boltban, Zöldfa-utcán.

Villamos berendezést legolcsóbban vállal Hagymási. Telefon 1404 és 532.

Téli karalábét és olasz-káposztát nagyobb mennyiségben házhoz szállítunk maximális árban. Megrendelhető Moskovits Adolf és Fiainál. Telefon 15-08.

Női, leány és gyermekkabátok, blousok kötének, keztük, harisnyák legolcsóbban: Czillér Imre nagyáruházában.

Spanyolnátha járványoknál betegsőbbekben *lenyő (borovicska) szobaiilat* kitűnő dezinficiáló permező szer kapható Farkas István Apolló drogeriájában.

Ne dobja ki pénzét ruháért, mert a kánon bevértuhafestéssel régi ruhadarabjait olcsó pénzért házilag írtetheti. Egy levél ára 70 fillér. Németh Pál Aranykereszt gyógyszer-tárában, a városháza mellett.

Fényképészeti lemezek, papírok, vegyszerek, előhívók stb. kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában, Rákóczi-ut 7-B.

Tyukszemirtó három nap alatt elmulaszt tyukszemet, bőrkeményedést és szemölcsöket. Ára 2 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7-B. sz.

Ruhaszövetek, selymek, bársonyok, szörmeujdonságok, szőnyeg és fehérneműk legolcsóbban Czillér Imre nagyáruházában.

HIRDETMÉNY!

Tudomására hozom Nagyvárad város és Biharmegye közönségének, hogy a Városi Kávéházamat eladtam és a visszamaradt

kávéházi italokat nagybani áron bocsájtom a t. fogyasztóközönség rendelkezésére azon megjegyzéssel, hogy a borokból 10 üvegnél kevesebb nem kapható. Helybeli megrendelőimnek üvegenként 10 fillér küldöncdíj ellenében kiváságára már házhoz is szállítom.

Kérem azonnali szives megrendelésüket, mert nagyon sajnálnám, ha a későbbi jelentkezőket már nem volna módomban kiszolgálni.

HERCZ IMRE

Rákóczi-ut 12. (Apolló-palota.)

Telefon 4-38.

Telefon 4-38.

RÉSZLETES ÁRJEGYZÉK:

FEHÉR BOROK: Palugyai Leányka 12-50, Palugyai Rizling 12-50, Palugyai Chateau 12-50, Domány Rizling 12-50, Domány Magyarádi 12-50, Domány Zöldszilvany 12-50, Hg. Windisch-Graetz 12-50. Beretvás: Ezerjő 13-50, Beretvás Zamatos 13-50 kor.

TOKAJI BOROK: Aszu 0-5 l. 25, Szamorodni 0-5 l. 12-50, Szamorodni 0-2-5 l. 7 K.

VÖRÖS BOROK: Bordeaux Beretvás 0-7 l. 13-50, Chateau Windischgraetz 0-7 l. 13-50, Chateau Palugyai 0-7 l. 13-50, Egri Vörös Tokaji Bortermelő rt. 0-7 l. 13-50 kor.

KÜLFÖLDI BOROK: Malaga 0-7 l. 38-00, Sherry 0-7 l. 38 kor.

PEZSGŐK: Törley, Dietzl, Palugyai, Transilvan, Goldeck, üvegenként 50 kor.

LIKÖRÖK: Triple Sec, Sherry Brandi, Cordiol Medok, Curasso, Allasch, Különféle francia likörök, Gyomorerosítók, literenként 58 korona.

Az árak üvegcsereivel, vagy üvegenként 2 korona betéttel értendők.

Kicsinybeni eladásra, fölerakatom JANO-VICS IGNACZ bodega üzletében Rákóczi-ut városi kávéházzal szemben, a fent jelzett árak mellett beszerezhetők.

A Sajtó hölgybizottság könyv és lapterjesztő vállalata: a Kossuth Lajos-utcai trafikban ajánlja könyveit és lapjait

Ne vásároljunk könyveket, mielőtt szét nem néztünk a Sajtó hölgybizottság

BIZOMÁNYI ÜZLETÉBEN Támogassuk ezen új vállalatot!!!

Mocsáry Sándor

törv. bej. cég.

Villany-, gáz- és vízvezetékszerelő, bronzműves, bádogos, lakatos, műszerész és galvanizáló. Irógép-, kerékpár-, grammofoonjavító és nikkelező.

Iroda és raktár:

Zöldfa-utca 8. Telefon 1404.

Ipartelep:

Szent János-u. 22. Telefon 532

Felső Kereskedelmi és Polgári iskolából kimaradt tanulókat magánvizsgára előkészít felelőséggel

a Középiskolai Előkészítő

Donát-tanfolyam

Beöthy Ödön-utca 30. sz. Telefon 1000.

Új kereskedelmi tanfolyam

hölgyek részére (gyors- és gépírás, számtan, könyvvitel, helyes és szépírás) szeptember 15-től kezdve a DONÁT-féle tanfolyamban Beöthy Ödön-utca 30. Telefon 1000. Telefon 1000.

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű fűzőszalon

NAGYVÁRAD, Nagy Sándor-u. 1.

Parkszálloda épületében

interurbán telefon: 11-53 szám.

A Szigligeti-színház művésznőinek egyedüli fűző szállítója.

Tisztításokat és átalakításokat elvállalunk. Fűzők mérték után a legrövidebb idő alatt elkészítetnek.

NAGYVÁRAD VÁROS VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP: NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy villamos főzőedények, Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban kaphatók. Telefon rendelésre izzólámpák díjmentesen házhoz szállítatnak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat. **Csillárok**, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000 gyertyafényig. Villamos motorok nagy választékban kaphatók. Költségvetéseket díjmentesen készítünk.

A telep telefonja 514.

Főszerelő telefonja 55.